התאחדות
האדריכלים
ובוני ערים
בישראל

רשמים מתערוכת בוגרים

המחלקה לארכיטקטורה המרכז האקדמי ויצו חיפה

מאת: אדריכל אריאל נאור.

התערוכה מוצגת בבית הספר, בלב המושבה הגרמנית בחיפה.
מכיוון שויצו מכיל בתוכו מגוון נושאי לימוד, בדומה לבצלאל, מחלקת האדריכלות היא רק מרכיב אחד מתוך מגוון עבודות של סטודנטים לצילום, תקשורת חזותית, עיצוב ועוד. בקומה האחרונה שוכנת המחלקה לארכיטקטורה המציגה תערוכה מעוצבת, ערוכה היטב וללא ספק איכותית.

התערוכה מתמקדת בארבעה נושאים עיקריים שהגדירו מנחי הסטודיו בעקבות מכנה משותף של הסטודנטים- מגורים, קהילה, תשתיות, ומרחב ציבורי. כל פרויקט נבחר ע"י הסטודנט ללא התערבות של הסגל (פרופ' אירית צרף נתניהו, אדר' שחף זית, אדר' פרח פרח, אדר' אודי כסיף, אדר' אייל מלכא, אדר' דן שומני).

כל פרויקט גמר מלווה בספר מעמיק אשר מציג את עבודת המחקר שנעשתה בת בבד עם התכנון.
במסדרונות התערוכה מפוזרות במסגרות מוזהבות פרויקטים שונים משנים קודמות של הבוגרים, וכך ניתן להתרשם לא רק מהתוצר הסופי של פרויקט הגמר אלא גם מתהליך הלימוד המקיף.

מתוך מסדרונות התערוכה

התערוכה מסודרת באופן שוויוני: כל סטודנט קיבל לוח בגודל שווה ונראה כי בויצו הדגש הוא באיכות ולא בכמות. ישנם 40 בוגרים בממוצע בכל שנה, מספר נמוך יחסית, ועם כמות המרצים שיש בפקולטה היחס לסטודנט בא לידי ביטוי בתוצרים.

הדבר הראשון שתופס את תשומת הלב הוא הפרגון ההדדי ששרוי בין הסטודנטים לעצמם ובין הסטודנטים למנחים. בתחום שבו התחרות מגיעה לשיאה בפרויקט הגמר הדבר אינו מובן מאליו כלל. מצאתי לנכון להתעמק במספר עבודות שלכדו את תשומת לבי, אבל אני משוכנע שמי שיבחר להגיע ימצא עוד עבודות רבות וטובות, שכן הכישרון התעוזה והרצון של דור העתיד להשפיע מצוי בשפע.

הילה רחימה/ כיכר רבים

הילה בחרה להתמקד בכיכר רבין שבתל אביב. במחקר מעמיק היא מתארת את דרכי התפתחות הכיכר (כולל התחרות שנעשתה לאחרונה), היא מנתחת אותה באופן פיגורטיבי כקבר חי ובהשראת תקדימים של IMP כדוגמת הלובר היא בוחר לשקע את הכיכר ולייצר מרחב ציבורי כפול. הדבר גם עולה בקנה אחד עם תכנון הרכבת הקלה שבלאו הכי תיחפר מתחת לכיכר. בנוסף, היא לא מתעלמת מבניין העירייה ובוחרת לשנות את תכננו הפנימי ולגרום לכך שפקידי העירייה יביטו בכיכר ולא יעבדו עם הגב אליה. לבסוף, היא מתכננת מבחר מצבים שיכולים להתאים את הכיכר ל"מצב הרוח" היום-יומי: ציליה בקיץ, מקומות למייצגים, במות משתנות, טריבונות וספסלים באופן שבו כל האלמנטים הללו מתקפלים לחלל אחסון שנמצא בדפנות הכיכר.

חתך הכיכר

מבט על

התאחדות
האדריכלים
ובוני ערים
בישראל

מבט מהכיכר התחתונה

יותם קנובל/ עירוניה-כיכר המדינה

יותם בחר בכיכר מרכזית אחרת בתל אביב, כיכר המדינה, וגם הוא ערך מחקר מקיף על היווצרותה, אך הרעיון שמאחורי הפרויקט הוא מה שהופך אותו למרתק. יותם בחר לקחת את התכנון האחרון שכבר הנראה יבנה ע"י משרד האדריכלים יסקי מור סיון, הכולל בתוכו שלושה מגדלים ושטח ציבורי המקיף אותו ועושה לו תכנון נגטיבי, במה שהיה מוגדר מבחינת תב"ע שטח ציבורי הפך לשטח מגורים וכן להיפך. כך נוצרים בכיכר שלושה מגדלים ציבוריים שמהווים עולם דמיוני של פעילויות ציבוריות שרק אפשר לנחש מה טיבם בעזרת הדמיות מעולם הפנטזיה.

התאחדות
האדריכלים
ובוני ערים
בישראל

תמר קפלן/ ספינת המדבר

תמר בחרה לתכנן מעין עיר אידאלית ורדיאלית עבור הפזורה הבדואית. בין אם במודע ובין אם לא, התכנון מזכיר את פסטיבל ה"ברנינג מן" ונותן לטענתה פלטפורמה לתכנון הספורדי של הבדואים. הקשר בין התכנון לסיפור שמאחורי הפרויקט לא עולה בקנה אחד, אך יחד עם זאת יש לציין לטובה את הבחירה בגרפיקה לא קונבנציונלית אשר מחזירה את הצופה לשנות ה-60 בהן שלטה תנועת הארכיגרם עם פיטר קוק וחבריו, ואולי משם הגיעה ההשראה לפרויקט.

התאחדות
האדריכלים
ובוני ערים
בישראל

נמרוד גרף/ ההתיישבות האובדת

נמרוד בחר לקחת את תל עדשים כמקרה מבחן לישוב חקלאי בעידן המודרני, והטמעת צפיפות עירונית בלב הכפר. פרויקט זה מיוחד מהשאר דווקא בגלל הבחירה הגרפית והחזרה לסקיצה הידנית גם אם חלק מהרעיונות שמאחורי הפרויקט נוטים להיות קונבנציונליים או סכמתיים, בעידן בו כל יום יוצאת גרסה חדשה לתוכנת רינדור, קשה להישאר אדיש לסקיצה, סכמה או פרספקטיבה שעשויות בחן וברגישות שמחשב חזק ככל שיהיה לא יכול לייצר.

אלה מנשה/ במגרש של הגדולים

כמצופה ממוסד חיפאי ישנם לא מעט פרויקטים שנגעו בעיר בה ויצו שוכן. אלה בחרה להתמקד בכניסה לחיפה אשר מנותקת ומשבשת את הרצף העירוני. הפתרון אותו היא מציעה הוא מגה סטרוקטורה דינמית, אשר מכילה בתוכה מגורים ומרחבים ציבורים. אלה מציינת שלהבדיל מהמגמה שנחתה בארץ בשנות ה-80 ויצרה מבנים מורכבים ומסוכנים (כמו תחנה מרכזית בתל אביב) בתכנונה היה לה חשוב לשים את האדם במרכז ולשמר על מרחב ציבורי ומגורים אשר משתמשים בתת הקרקע כדי לא לייצר עוד מגדלים שפוגעים בטופוגרפיה ומאפיינים את אותם מתמחי מגורים שמקיפים את ארצנו.

התאחדות
האדריכלים
ובוני ערים
בישראל

חתך קבה מידה 1:250
מגורים - תעסוקה | תיכנון הקושר הר נוים

התאחדות
האדריכלים
ובוני ערים
בישראל

לסיכום:

תערוכת הגמר של ויצו מציגה פרויקטים ברמה גבוהה. אם פרס עזריאלי הוא מד איכות, אין ספק שגם השנה נראה כי ויצו יציגו מתמודדים ראויים לדור העתיד, וכולנו תקווה שדור זה ימשיך להוביל את התכנון בחברה הישראלית באותה מקצועיות ורצינות שבאו לידי ביטוי בתערוכה.

על הכותב: אדריכל אריאל נאור הינו בוגר בית הספר לארכיטקטורה אריאל, 2016. אדריכל רשום המתמחה במשרד פייגין אדריכלים. יו"ר ועד הצעירים וחבר הוועד הארצי של התאחדות האדריכלים.

לאתר התערוכה

התאחדות
האדריכלים
ובוני ערים
בישראל

רשמים מתערוכת בוגרים
המחלקה לארכיטקטורה, אקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל

מאת: אדריכלית לימור יוסיפון-גולדמן

מיתוג תערוכות הבוגרים בבצלאל ע"י סטודיו Re-Levant

אדריכלות היא...Architecture is

האקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל מכילה בתוכה מגוון של תחומים, רובם נמצאים בקמפוס הראשי בהר הצופים, כאשר המחלקה לארכיטקטורה נמצאת במבנה משלה במרכז ירושלים, בבניין בצלאל ההיסטורי אשר ברחוב שמואל הנגיד. האזור והמבנה הייחודי מאפשרים ביקור חוויתי מהנה ומגוון בתערוכה ובסביבתה.
מיתוג התערוכה המושקע נעשה ע"י סטודיו רה-לבנט ומציג את בצלאל כמקום אקזוטי בתוך המרחב סביבו, שאפשר להתבטא בו בחופשיות.

חזית בניין קמפוס בצלאל ההיסטורי ברחוב שמואל הנגיד, ירושלים

התאחדות
האדריכלים
ובוני ערים
בישראל

התערוכה נאצרה ע״י הנרי אורבך, לשעבר אוצר מחלקת האדריכלות והעיצוב במוזיאון סן פרנסיסקו לאמנות מודרנית, יחד עם צוות אוצרות מבצלאל.

התערוכה מציגה את עבודות הגמר של תלמידי שנה ה׳ במחלקה לארכיטקטורה, באקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל. העבודות גובשו במהלך שנת הלימודים הנוכחית ומוצגות בכיתות הלימוד ברחבי המבנה. השנה סיימו 85 סטודנטים ומוצגים בתערוכה כ-75 פרויקטים (חלקם נעשו בצמדים).

עבודות הגמר מחולקות לפי **יוניטים** = יחידות לימוד המשקפות תחומי ידע מקצועיים של מורי המחלקה. כל **יוניט** מכיל 2 מנחים וקבוצת סטודנטים משנים ד ו-ה׳ ביחד, המתמחים באג׳נדה, דיסציפלינה או מתודולוגיה. ישנם 7 יוניטים שונים נכון לעכשיו, אחת לשלוש שנים עושים קול קורא פנימי בין המרצים בכדי להציע יוניטים חדשים. המחלקה מעודדת את היוניטים להתנהל כיחידות אקדמיות עצמאיות/ מיני מעבדות, המייצרות תכנים ומאגרי ידע ייחודיים. מנחי יחידות ההתמחות, יחד עם הסטודנטים ,יוזמים פעילויות כמו ימי עיון, כנסים, פרסומים ושיתופי פעולה עם מוסדות אקדמיים וציבוריים.

התערוכה כוללת לראשונה פרויקטים משלוחת המחלקה עבור נשים חרדיות, תכנית חדשנית החוגגת את סיום מחזור הלימודים הראשון שלה.

המחזור הראשון של בוגרות השלוחה החרדית מציג פרויקטים במגוון נושאים אישיים ושאלות ותשובות אדריכליות שהביאו הסטודנטיות מסביבתן האישית בירושלים וסביבתה, כאשר התערוכה עצמה מתקיימת בשלוחה של בצלאל, בגבעת שאול.

״גינת הפלאות״ מיצב מרחבי בחצר הקדמית של הבניין

תערוכת הבוגרים מחולקת **לשלושה חלקים** ומתפרשת בכל חלקי המתחם:

1. החצר הקדמית של בצלאל עוצבה על ידי תלמידי השנה הרביעית שחברו לצוות האוצרות והפכה ל״גינת הפלאות״- פרויקט הכולל שלל מסגרות עץ המחזיקות צמחים ופרחים, תליית כביסה, ארגז חול ומשחקים מכל הסוגים, מה שהופך אותו לגן ירושלמי אמיתי, מיצב מרחבי בקנ״מ 1:1.
2. במבואה הראשית של ביה״ס, מקדם אותנו קיר מרכזי עם פוסטר ענק, המכיל את כותרת התערוכה וטקסט עם היגדים ותגובות של הסטודנטים הבוגרים והמרצים, שנתבקשו להשלים את המשפט **ארכיטקטורה מהי...?** התגובות המופיעות בעברית, אנגלית וערבית הן בעצם נושאי היוניטים ומייצגים את עבודות הסטודנטים שמוצגות בחללי התערוכה, כך מספר ראש המחלקה לארכיטקטורה בבצלאל, אדר׳ יובל יסקי.

הקיר המרכזי באולם הכניסה עם כותרת התערוכה ותגובות הסטודנטים הבוגרים והמרצים

3. החלק השלישי הוא עבודות הבוגרים עצמן, המוצגות בכיתות הלימוד השונות אשר מחולקות לפי היוניטים:
   1. **ארכיטקטורה: פרוגרמה + צורה + טכנולוגיה +** היא יחידת לימוד המנסה להגדיר מחדש ובאופן רדיקלי צורות חיים אפשריות בעיר הישראלית (פיתוח מואץ באווירה משברית) באמצעות הארכיטקטורה והפוליטיקה של היחידה הקלאסית **בית-אב** כחומר הבנייה של העיר, את מרכיבי האוטונומיה שלה ואת המכניזם של ההפרדות בין בעלויות, ייצור וכוח.
   2. **24/7** היא יחידת מחקר המתמקדת בבחינה של סביבות עבודה כמו משרדים, מפעלים, מבנים לוגיסטיים ואחרים, מתוך כוונה לנתח את האתגרים העומדים בפני פרוגרמות אלו ולהציע מענה אדריכלי ועיצובי שקורא תיגר על המוסכמות המקובלות ומציע מתווים ברי קיימא לסביבות עבודה במאה העשרים ואחת.
   3. **Pull** היא יחידה העוסקת באדריכלות דיגיטלית פרמטרית, בה תהליכים מבוססי מחשב מניעים ומובילים את תהליך התכנון והעיצוב. כיום, סביבות התכנון החדשות מאפשרות חשיבה חדשה אשר מאתגרת כל אספקט באדריכלות המסורתית, החל מסקיצות ומיפויים, דרך חומריות וחיפוש צורה, וכלה בקונסטרוקציה ושיטות בנייה באתר.
   4. **היחידה לאדריכלות אזרחית** (אחד היוניטים הוותיקים) מתמקדת בחשיפה, מחקר ופיתוח טקטיקות לפעולה אדריכלית אזרחית. היחידה בוחנת באמצעות תהליכי העיצוב האדריכלי את האפשרויות שמציעה הפרקטיקה האדריכלית לפעולה הפוליטית ואת האופן בו הפוליטיקה משתתפת בעיצוב הפרקטיקה האדריכלית.
   5. **יחידת המגורים/ הזכות לעיר מקלט, אירופה ישראל אפריקה** עוסקת בתרבות המגורים בעיר ובעתיד העיר. היחידה בוחנת את התהליכים והכוחות המשנים את תרבות המגורים בארץ ובעולם; כלכליים, חברתיים, דמוגרפיים ופוליטיים, ומחפשת אפשרויות חדשות בהישג יד, למגורים בעיר. על רקע

תופעת הפליטות העולמית המתגברת, מתמקד הסטודיו אף בשאלת הזכות לעיר של הפליטים, מהגרי העבודה ומבקשי המקלט.

6. **ים תיכון, ים תיכוניות והתרבות האורבנית הישראלית,** יחידת המחקר ים תיכון מתמקדת בתכנון של סביבות עירוניות וארכיטקטוניות מתוך עיון ביקורתי במורשות תרבותיות, עירוניות וארכיטקטוניות שהתפתחו באגן הים התיכון החל בעת העתיקה ועד לעת המודרנית.

7. **היחידה לארכיטקטורה א-פורמאלית**, מתמקדת בחקר וביקורת תופעות ותוצרי הבניה בארכיטקטורה הפורמאלית והבלתי פורמאלית והשפעתן ההדדית.

1. ארכיטקטורה: פרוגרמה + צורה + טכנולוגיה +

2. 24/7

3. היחידה לאדריכלות דיגיטלית פרמטרית, Pull

4. היחידה לאדריכלות אזרחית

5. יחידת המגורים/ הזכות לעיר מקלט, אירופה ישראל אפריקה

6. ים תיכון, תיכוניות והתרבות האורבנית הישראלית

7. היחידה לארכיטקטורה א-פורמאלית

אמן – עבודות מייצגות מהשלוחה החרדית

ניתן לראות בתערוכה עושר נושאי, עניין והשקעה מרובה בכל אחד מהיוניטים.

גם ללא מדבקות הטקסטים (המוצמדים בכניסה לכל אחת מכיתות הלימוד) ניתן להרגיש מאופי העבודות את הקשר לתמה שמאחדת אותם, כך שמתקבלת התחושה של תערוכה אחת עם פרקים שונים שעונים על הכותרת הראשית של התערוכה, **אדריכלות מהי** והשילוט רק מזכיר לנו מהו הנושא בכל אחד מהחללים. רוב רובן של העבודות מציגות שרטוטים, טקסטים, מודלים בטכניקות שונות ואף סרטים. אחד הדברים שתפסו את עיניי הוא שחלק מהסטודנטים הוסיפו גלויה מעוצבת שהמבקרים יכולים לקחת, עם אימג׳ מרכזי (שרטוט/צילום/קולאז׳) שמתמצת את הפרויקט שלהם עבור קהל המבקרים, פרט קטן שאומר הרבה על ההתייחסות של האוצר, המרצים והסטודנטים לתערוכת הבוגרים כתערוכה אדריכלית לכל דבר.

לסיכום, הביקור בתערוכה היה חוויתי, מגוון, משכיל, מעורר רצון ליצור ואפילו לחזור ללימודים מחדש ☺

על הכותבת: אדריכלית לימור יוסיפון גולדמן, בוגרת בית הספר לאדריכלות באוניברסיטת תל אביב, חילופי סטודנטים בפוליטכניקה במדריד, ספרד. בוגרת לימודי אוצרות ומוזיאולוגיה באונ' ת"א ומרצה בתכנית ללימודי אוצרות בעיצוב בשנקר. עבדה במשרדי אדריכלים בספרד ובארץ וכיום בעלת סטודיו LimonArc לאדריכלות, עיצוב ואוצרות.

לאתר התערוכה

התאחדות
האדריכלים
ובוני ערים
בישראל

רשמים מתערוכת בוגרים

בית הספר לאדריכלות ע"ש עזריאלי אוניברסיטת תל אביב

מאת: אדריכלית נטלי רויזין נדל

הכניסה לתערוכה בנמל יפו

התערוכה "הפלטפורמה" של בית הספר לאדריכלות של אוניברסיטת תל אביב מוצגת בביתן בנמל יפו, באזור נעים המאפשר ביקור בתערוכה ובילוי חוויתי מהנה בסביבתה. החיבור ליפו, על שלל גווניה, מתאים מאד לאופי התערוכה המציגה ריבוי רעיונות מעניינים ושונים מאד זה מזה. השילוט בתערוכה, החל משילוט החוץ ועד שמות המציגים נכתב בשלוש שפות - עברית, ערבית ואנגלית באופן שמתאים לסביבת התערוכה ולבית הספר המגוון של אוניברסיטת תל אביב.

בתערוכה המרשימה מוצגות 64 עבודות גמר של סטודנטים בשנה החמישית והאחרונה, במהלכה הם עבדו במתכונת של חמישה סטודיואים אשר לכל אחד מנחה ועוזר מנחה, אותם בחרו הסטודנטים עצמם: פרופ' אדר' ערן נוימן, ראש בי"ס לאדריכלות, אוצר ומפיק ראשי של התערוכה, אדר' איילת רונאל, אדר' שם טוב צרויה, אדר' אמיר מן והאדריכליות תאה וליאורה קיסלוב.
חלל התערוכה נעים ובעל ערכים אדריכליים בכך שהוא יוצר חתך מעניין באמצעות שילוב טריבונות, במות ובריכת כדורים שנוצרו כולם במיוחד עבור התערוכה. בנוסף, נעשו התאמות בהנגשה אופטימלית למבקרים, לרבות התקנת מזגן במיוחד לאירוע.

חלל התערוכה

כל סטודנט קיבל שטח ריבועי בגודל זהה, בו מוצג הפרויקט במייצגי דו-מימד עם שפה גרפית עשירה, מסך לתצוגה דיגיטלית ומודלים להמחשה. הפרויקטים מוצגים באופן מרשים, מעניין ועשיר בתוכן. ניתנת למבקר הזדמנות לצלול לתוך כל פרויקט ולחוות בכל פעם חוויה שונה. המקומות בהם עוסקים הפרויקטים מגוונים מאד: החל מכיכר המדינה וגן העיר בתל אביב ועד העיר העתיקה בירושלים, קיבוצים ויישובי פריפריה. הנושאים גם הם מגוונים וביניהם ניתן לראות התעסקות חברתית עמוקה ויצירת מרכז קליטה לעולים בעלי צרכים שונים ועד שדה תעופה, בית חולים מיוחד ואפילו לונה פארק! פרויקטים מסוימים עסקו בשימור מבנים, התחדשות עירונית וסוגיות אורבאניות כך שנוצר עושר נושאים ועניין רב. אופן הגשת המידע למבקר והמודלים המוקפדים, שנעשו רובם בחומרים קשיחים בחיתוכי לייזר, מייצרים חגיגה בעיניים ומעוררים רצון לחקור וליצור.

בלט לעיניי במיוחד פרויקט מקורי, מעניין ומוקפד אשר נקרא "אקופליפסיה" (Ecopalypse) של הסטודנט שניר וינטראוב. הפרויקט מדגים במרחב מדומיין כיצד קרס המרחב הקיים כתוצאה מקצר בתקשורת שבין האדם לסביבה בה הוא חי. הפרויקט מעביר ביקורת על מוסכמות מהמרחב- הוא מנקה אותן ובכך נוצרת סביבה עליה מבוצעות מניפולציות מרחביות כתוצאה מהערכים הנטמעים בה. תוך ביקורת על מהלכים בני זמננו, מתהווה בפרויקט סביבה שהתעצבה כתוצאה מפעולות הפוכות לביקורת זו. מוצגות רזולוציות בהן ניתן לראות כיצד חיים במקומות השונים שנוצרו במרחב, כמו גם רזולוציות רחבות שמאפשרות לבחון האם המרחב מתפקד כעת כאורגניזם בתוך מערכת אקולוגית כוללת של מרחבים, ולראות כיצד השתנה המרחב כולו ביחס לסגנון החיים בו. נוצר פה סגנון שמפסל את המרחב בצורה בה חוזרת התקשורת בין האדם לסביבתו. הפרויקט מוגש כולו באופן ידני והמודלים לא פחות ממרתקים! אפשר לצלול לתוך עולם דמיוני ומופלא, עשיר בסיטואציות מסקרנות ומומחשות באופן מרשים ויפיפה.

אקופליפסיה/ שרטוטים

אקופליפסיה/ מודל מרחב

אקופליפסיה/ מודל

הביקור בתערוכה מילא אותי בעושר של רעיונות ורצון ליצירה, ממליצה לכולכם לבוא ולהתרשם בעצמכם 😊

על הכותבת: אדר' נטלי רויזין נדל, למדה באוניברסיטת אריאל ובאוניברסיטת בואנוס איירס וסיימה את לימודיה באריאל בשנת 2012. בימים אלו מסיימת תואר MA בארכיטקטורה באוניברסיטת תל-אביב ועובדת במשרד פיבקו אדריכלים.

לאתר התערוכה

התאחדות
האדריכלים
ובוני ערים
בישראל

רשמים מתערוכת בוגרים

הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים, הטכניון

מאת: אדריכל פרח פרח

ביקורת יכולה להרוג את האדריכל, אך בלעדיה אין אדריכלות.

ובכן, זה היה עוד יום קיצי וחם במיוחד בחיפה כשעליתי לכיוון קריית הטכניון לבקר את תערוכת הבוגרים של הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים. בתור בוגר שמכיר מקרוב את המקום, לא באתי עם ציפיות, הרי כולנו יודעים שהמגמה שלנו נמצאת בירידה מתמדת בארץ בשני העשורים האחרונים.
בדרך, בעודי מנסה להחליט לאיזו טמפרטורה אני צריך לכוון את המזגן כדי לשרוד את החום הנוראי, חשבתי לרגע שאני צריך טיפה לשכוח מכל הצרות של האדריכלות הישראלית ולהתמקד בעתיד. הרי לבוגרים הטריים יש מעמד של שליחים שיכולים לשנות מציאות ! וכך, על הדרך, התחלתי להפנים שאני מזדקן במהרה וגם לאט לאט מנסה לחפש את הריגוש ואת התקווה שהדור החדש יכול לשאת איתו.
והנה סוף סוף הגעתי לשער המזורגג שתמיד נתקעים בו עד שמישהו מתקשר למאבטחים כדי לתת אישור כניסה.
טוב נו... הבטחתי להיות אופטימי, וגם המזגן תרם את חלקו עד שסוף סוף הגעתי לתערוכה.
ובכן, דבר לא השתנה שם, הפקולטה נראית אותו דבר, וחוץ מאיזה שיפוץ בקפיטריה הכול נשאר במקום. אפילו אב הבית שחיבבתי.
ירדתי לתערוכה כשאני מלווה באחד המנחים שהבטיח לי סיור מודרך, כשבלבי אני אומר נו יאלה מה יותר טוב מזה אני אפילו לא צריך לקרוא את הטקסטים האינסופיים של כל ההגשות.

הזמנה ומפת התמצאות של התערוכה

סיירתי בתערוכה כשאנחנו מקפצים בין העבודות ודנים בסוגיות מגוונות, אבל מהעבודה הראשונה שראיתי היה לי ברור- משהו מדהים קורה כאן. הטכניון שדידש ודשדש במשך שנים שינה כיוון ורואים את זה בשיח, בגישה ובעבודות של הסטודנטים. תמיד אפשר להתווכח על טיב המחזור וכמה מצטיינים יש, אבל תערוכה זו הייתה מעשירה, פלורליסטית, מעמיקה ופורצת גבולות. וזה הרבה יותר חשוב מכך. לא ציפיתי לזה ולא ידעתי איך פתאום זה קורה, אך דבר אחד ברור והוא שאנחנו כאדריכלים יכולים להיות בטוחים שהקולגות החדשים\ות שמצטרפים אלינו הם אלה שחיכינו להם.

בתור מנחה פרויקט גמר בויצו חיפה, בחרתי במכוון שלא לדון בעבודות ספציפיות כי אני שונא את העיסוק האובסיבי שלנו באיך שופטים עבודה אדריכלית ומהם הכלים והפרמטרים הנכונים לשיפוט כזה.
מה שכן, יש לי הסתייגות אחת שהיא כנראה רלוונטית לא רק לטכניון אלא גם לשאר הפקולטות בארץ, נקודה אחת שבלטה לעין ולא סתם בלטה אלא זעקה.... לא היו שם עבודות עם מגע אישי, ואם לדייק- אי אפשר היה למצוא מעצבים מוכשרים. כאילו הסטודנטים רצו לעשות הכול חוץ מלעצב את הבניין ואת סביבתו. פתאום החלל, הפרופורציות והאסתטיקה הפכו למילים שחסרות מאוד בשיח שלנו. יש שיגידו שזה פחות חשוב, אך אני חושב ההפך, ולא רק שזה חשוב, אלא זו אחת מאבני היסוד של המקצוע שלנו. ואם אבן זו חסרה אז כנראה שנפל דבר.
קשה לי מאוד להסביר למה התופעה הזו צמחה וממשיכה לחלחל בשנים האחרונות. האם הפכנו לאדישים כלפי העיצוב? האם אנחנו רואים בסביבה שלנו סביבה איכותית שאין בה מקום לשיפור? האם העיסוק בחלל ובחומר הפך ללא רלוונטי?
אין ספק שכאדריכלים אנחנו יותר ויותר הופכים לצרכנים ופחות לאלה שאמורים להמציא את הגלגל ולאתגר את הטכנולוגיה. עם זאת, כמה עבודות בתערוכה נתנו לי להרגיש לרגע שהסטודנטים יכולים להפוך את הקערה על פיה ולהציע דברים חדשים שיכולים לחולל את השינוי.

לסיכום, הביקור בתערוכת הבוגרים של הטכניון היה משב רוח מרענן ומקווה שימשיך להיות כך גם בשנים הבאות. ולבוגרים הייתי ממליץ שלא יוותרו על החלומות שלהם ועל הערכים שהם מביאים.

על הכותב: אדריכל פרח פרח, בוגר הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים, הטכניון.
מייסד מודו-סטודיו אדריכלות ובינוי ערים, מרצה בכיר במרכז האקדמי ויצו חיפה וחבר הוועד המנהל של התאחדות האדריכלים.
עבודותיו זכו בפרסים בארץ ובחו"ל, ולאחרונה הציג בביתן הישראלי בביאנאלה לאדריכלות בוונציה 2016.

לאתר התערוכה

התאחדות
האדריכלים
ובוני ערים
בישראל

רשמים מתערוכת בוגרים
בית הספר לארכיטקטורה אוניברסיטת אריאל

מאת: אדריכלית דנה גורדון

תערוכת הבוגרים של בית הספר לאדריכלות באוניברסיטת אריאל מציגה במרכז עמיעד שבשוק הפשפשים ביפו.

בן גירש, בוגר בית הספר ואחד ממשתתפי וממקימי התערוכה ליווה אותי בביקורי. בן מספר שהדגשים שהנחו את צוותי התכנון וההקמה של התערוכה היו: התערבות עיצובית שתאפשר חוויה מרחבית שונה בחלל הנתון, ויצירת שוויון ואחידות בין עבודות המוצגות. ההתערבות בחלל היא קונסטרוקציה עשויה צינורות פלסטיק אפורים, אשר מגדירים אזור מרכזי למעבר לחללי תצוגה משניים. הכניסה לכל חלל מודגשת בצבע וטיפוגרפיה, ומלווה במתקן של כרטיסי ביקור עם כרטיסים עבור כל אחד מהמציגים. אפשר לעבור מחלל לחלל ברציפות, או לחזור אל המעבר הראשי בכל פעם. העבודות תלויות בחללי המשנה השונים באופן אקראי, ללא קשר לקבוצת הסטודיו, המנחה או הנושא בו הן דנות. האקראיות משרתת את המציגים בכך שהיא לא מאפשרת כמעט השוואה בין עבודות, ומאפשרת למבקר להתבונן בהם בלי לחפש פתרונות אחרים לאותו נושא בעבודה הסמוכה. מצד שני, הציפייה של המבקר מארגון החלל הגדול לתתי חללים היא בכך שההקשר בין העובדות בכל אחד מהחללים יצטרף לכדי דיון נרחב יותר בנושא או אתר מסוימים. בקצה החלל הראשי ממוקמות שמונה-עשרה עבודות מצטיינות של סטודנטים משנים א-ד ומהסטודיו הטכנולוגי. לסטודנטים בוגרי פרויקט הגמר ניתנה אפשרות לבחור אם להציג את עבודתם בתערוכה, ומתוך שבעים עבודות גמר המוגשות השנה בבית הספר, בתערוכה מוצגות ארבעים ושתיים בלבד. אלו שבחרו להציג בתערוכה נתבקשו לצמצם את החומרים שהגישו לכדי פנל תצוגה אחד בגודל אחיד. הנחיה זו דרשה מהם לצמצם ולערוך את החומרים הרבים שאספו כל השנה. אמצעי ההמחשה של הסטודנטים מגוונים ומפתיעים – רבים מהם בחרו להציג סקיצות ידניות ורישומים, על פני הדמיות ריאליסטיות. מתכנני התערוכה הצליחו להגשים את מטרותיהם, ומעבר לזה גם מצליחים למשוך את תשומת ליבם של עוברי האורח בשוק הפשפשים ההומה אשר נכנסים ונחשפים לעבודתם.

המעבר הראשי, מלווה בציטוטים של טקסטים שהסטודנטים קראו לאורך לימודיהם

הכניסה לחללי המשנה מודגשת בצבע וטיפוגרפיה

בחלל התצוגה של הפרויקטים הגיליונות אחידים וחלק מהעבודות מלוות במודלים תלת ממדיים. הסטודנטים גם עיצבו את הספסלים

העבודות המוצגות מראות את המנעד הרעיוני והיצירתי של הסטודנטים ושל מנחי פרויקט הגמר – פרופ' גלעד דובשני, ד"ר אדר' עדנה לנגנטל, אדר' אודי מנדלסון, אדר' יהושע לוי, אדר' שמואל גרוברמן, אדר' נתי רותם ואדר' יואב לניר. בהסתכלות על העבודות עצמן ניכר כי הן מתחלקות לשלוש גישות מרכזיות: הראשונה מציגה פרויקטים אשר בוחרים להתערב במקום או באתר ספציפי – כך אפשר לראות עבודות בטבריה, בבת ים, בבאר שבע ורמלה. עבודות אלה מציעות פתרונות לבעיות קיימות בשטח, כפי שזיהו הסטודנטים בעקבות המחקר המקדים שערכו במחצית הראשונה של השנה. הגישה השנייה היא הגישה המושגית, אשר בוחרת להתייחס לתזה רעיונית או מקור טקסטואלי בכלים אדריכליים, כגון עבודות העוסקות במרחבים וירטואליים. כאן מימשו הסטודנטים את רעיונותיהם במודלים מופשטים או בהדמיות הממחישות את הסוגיה דנן, ללא התחייבות למתן פתרון או מענה. הגישה השלישית מתמקדת בפיתוח של רעיון או שאלת מחקר ובדיקתם באמצעות מקרה בוחן, בהם נושאים כגון גבול בין ערים או הרכיבים של האדריכלות הישראלית. אחד הנושאים הבולטים שחוזר בעבודות אלו הוא הדיון על מגורים – הבית וסביבת המחייה העירונית. דיון שנעדר באופן בולט ממכלול העבודות הוא זה המתמקד במרחב הגיאוגרפי בו נמצא בית הספר לאדריכלות בו הם למדו. עם זאת, נראה שהנושאים שמעסיקים את הסטודנטים הם בלב השיח האדריכלי המקומי, ושיש להם התלהבות ותשוקה לעשייה.

מבט מהכניסה למרכז עמיעד – תצלומי פורטרט של המציגים ותאורה שמושכת את עוברי האורח

על הכותבת: אדריכלית דנה גורדון, בוגרת B.Arch מאוניברסיטת תל אביב ו -M.A. באמנות ותרבות חזותית עם התמחות באוצרות מאוניברסיטת בן גוריון. אוצרת הגלריה בבית האדריכל.

צילומים: משתתפי התערוכה.

לאתר התערוכה